

Posudek na bakalářskou práci Veroniky Vysloužilové :

Pomník Františka Palackého v Praze

Pomník F. Palackého od Stanislava Suchardy, považovaný za nejdražší a druhý největší pomník v Praze, si jistě zaslouží samostatnou monografii, nejenom z těchto důvodů, ale i pro své umělecké kvality a kulturně- historický význam. Veronika Vysloužilová se ujala tohoto úkolu zodpovědně a shromáždila všechnu potřebnou dokumentaci, týkající se jak pomníku samotného, tak údajů o jeho tvůrci a všech často dost spleťtých okolnostech, příhodivších se za 14 let realizace.

Sleduje podrobně vznik záměru postavit pomník, původně k roku 1898, stoletému výročí od Palackého narození a pak všechny peripetie spojené s veřejnou soutěží z roku 1897, užší soutěží z roku 1901, od položení základního kamene v roce 1898 až po slavnostní odhalení v roce 1912.

Hlavní pozornost přitom správně věnuje jednak ideové koncepci pomníku a jeho uměleckému ztvárnění, jednak otázce která právě v tomto případě byla velmi naléhavá, totiž umístění pomníku v náročném pražském exteriéru. Ukazuje, jak hned od první soutěže bylo obtížné pochopit prostorovou koncepci pomníku ve vztahu k již postavenému Palackého mostu a neexistujícímu Palackého náměstí, na kterém měl samotný pomník stát. Dobře rozebírá klady i zápory soutěžních návrhů vítězných dvojic Šaloun-Dlabač a Sucharda - Dryák, i dalších návrhů, které se jí podařilo zrekonstruovat (Štrunc- Bendelmayer, Amort, Rous). Dále shromažďuje zajímavé detaily jednání kolem varianty umístění před Rudolfinem, o které marně vítězný Sucharda usiloval a sleduje další vývoj ve snahách ztvárnit prostor Palackého náměstí, jak je opakovaně podnikal Alois Dryák v návrzích t.zv. Palackého domu a v dalších výkonech architektů, směřujících od požadavku " upozadění" pomníku až k řešení celého panoramatu s Emauzy (Janák, Hoffman, Hypšman).

V popisu samotného Suchardova sochařského výkonu se mohla autorka už opřít jednak o zprávy samotného Suchardy, jednak o novější literaturu. Přehledně líčí procedury spojené s uzavíráním smluv, s budováním základů a podnože pomníku, s pracemi na jeho modelech (zde dobře upozorňuje na podíl Suchardových pomocníků, zejména J. Mařatky), odlévání skupin do bronzu a jejich osazování. Náročnou technickou stránku budování pomníku dovede skloubit s jeho ideovými problémy, když kupříkladu se zabývá otázkou změny v pojetí ústřední postavy - samotného Palackého - kde změna materiálu skutečně silně zasahuje do celkového výtvarného i obsahového vyznění pomníku.

V rozboru ideové koncepce pomníku se autorka snaží postihnout dějovou linii monumentu, pochopit její významové protiklady v předních skupinách a dynamickou hierarchii postav zadní skupiny. Tady se pouští i do obsahového výkladu jednotlivých motivů, kde ale hodně záleží na formulaci. Tak na s. 60 probírá tématický motiv spánku, kdy v zavřených očích vidí symbol " vnitřního rozpomínání, jež vyvstávalo ze samotného umělce, z jeho tvůrčí svobody" , ale pak vyvozuje, že " Téma spánku ... vyjadřovalo v secesi spíše marnost a odevzdání se okolnímu světu ". To mi nejde dohromady.

Také v celkovém hodnocení pomníku autorka poměrně málo projevuje svůj vlastní názor na věc, spíš cituje negativní výroky, které byly pochopitelné v meziválečném klimatu (Šalda, Štech, Birnbaum), ale z dnešního hlediska už nejsou závazné.

Vysloužilová určitě splnila požadavky kladené na bakalářskou práci v práci s literaturou a v schopnosti podat podat příběh Palackého pomníku v jeho kulturně-společenském kontextu i uměleckém zpracování. Doporučuji její práci k obhajobě.

Prof.PhDr.Petr Wittlich, CSc

4.6.2015